

Elke drie maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender/ Events

Overzicht virtuele musea

[Virtuele tours](#)

[Google Arts and Culture](#)

Kalender

[Kalender RCE](#)

[4 sept: Entertainment & Recht congres](#)

[5 sept: Benelux Merken congres](#)

Part of the 600 artifacts the U.S. repatriated to Italy. Photo: Emanuele Antonio Minerva © Ministry of Culture.

Mededelingen

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

Graag willen wij u erop attenderen dat advocaten PO-punten kunnen verkrijgen door de voor- en najaarsbijeenkomsten van de VKCR bij te wonen. Met het volledig bijwonen van een bijeenkomst verkrijgt een advocaat 2 PO-punten.

4 juni.

1. Wet- en regelgeving

6 jun. Duitsland past BTW regelgeving voor kunstverkoop aan

De Duitse regering zal vanaf januari 2025 de BTW op kunstverkoop verlagen van 19% naar 7%. Hiermee komt de regering tegemoet aan de eisen van Duitse kunsthandelaren die claimden dat zij door het hoge BTW

tarief benadeeld werden ten opzichte van concurrenten in andere landen. In 2022 werd een nieuwe Europese richtlijn aangenomen die verlaagde BTW tarieven, met een ondergrens van 5% toestaat voor specifieke goederen en diensten die geacht worden “doelstellingen van algemeen belang na te streven”, waaronder “de levering van kunstwerken, verzamelobjecten en antiquiteiten”. De Europese lidstaten moeten voor het einde van dit jaar hun nationale wetgeving hebben aangepast om aan de nieuwe richtlijn te voldoen. De Bundesverband Deutscher Galerien und Kunsthändler (BVDG), de vereniging van handelaars, heeft een duidelijk lobby gevoerd om het BTW-tarief op 7% te krijgen.

Bron: The Art Newspaper

6 juni. Uitspraak over aansprakelijkheid assurantiepersoon ten aanzien van roof muntenverzameling

De eiser is slachtoffer geworden van een roofoverval waarbij een muntenverzameling wordt gestolen. De eiser vorderde schadevergoeding van verweerder, een assurantietussenpersoon, omdat er sprake zou zijn geweest van een onderverzekering van de muntenverzameling. De rechtsvraag betrof de vraag of de eiser schade heeft geleden doordat de verweerder onvoldoende heeft gedaan om te voorkomen dat de dekking onder de inboedelverzekering van de eiser niet de volledige waarde van de gestolen muntenverzameling omvatte. De rechtbank heeft de vordering afgewezen en oordeelde onder andere dat de eiser onvoldoende heeft gesteld dat de muntenverzameling aan de orde zou zijn gekomen en daardoor onderverzekering van de muntenverzameling zou zijn voorkomen. De eiser stelde hoger beroep in waarop het hof onder andere heeft geoordeeld dat van verweerder niet kan worden gevergd van dat hij uit zichzelf zou hebben gevraagd naar de omvang van en een waardestijging van de muntenverzameling. De eiser startte een cassatieberoep die de Hoge Raad heeft verworpen.

Uitspraak

15 apr. Wetsvoorstel wijziging auteursrecht

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Auteurscontractenrecht is ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel wijzigt drie wetten, namelijk de Auteurswet, de Wet op de naburige rechten en de Wet auteurscontractenrecht. Het doel is om de positie van de maker en de uitvoerende kunstenaar te versterken bij overeenkomsten betreffende het auteursrecht (en het naburig recht). Door de wijziging dient een overdracht van het auteursrecht via een schriftelijke overeenkomst plaats te vinden. En aan artikel 25c Auteurswet wordt de volgende zin toegevoegd: “De vergoeding die tot stand komt na onderhandelingen tussen een vereniging van makers die blijkens haar statuten de belangen behartigt van makers die zelfstandigen zonder personeel zijn, en een exploitant of een vereniging van exploitanten, wordt vermoed billijk te zijn.”

Bron: Tweede Kamer

2. Kunsthandel

10 mei. Gestolen schilderij op veiling

Het gestolen olieverfschilderij, *Een dubbelportret van Sir Peter Paul Rubens en Sir Anthony Van Dyck* (1640) door Erasmus Quelliness II is ontdekt op de veiling in Toulon, Frankrijk. Het schilderij, eigendom van Chatsworth House in Derbyshire, Verenigd Koninkrijk, werd 45 jaar geleden gestolen uit Towner Art Gallery in Eastborne. De galerie had het schilderij te leen. Het schilderij is weer herenigd met de rechtmatige eigenaar. Het schilderij werd gevonden in het huis van de overleden ouders van de verkoper in Eastbourne. Deze familie, die nu in Frankrijk woont, bood het schilderij op de veiling te koop aan.

Bron: [The Art Newspaper](#)

3 apr. Galerie schikt in rechtszaak ontbrekende schilderijen

De Gary Tatintsian Gallery in New York heeft geschikt met Andrey Isaev, een Russische kunstverzamelaar, die claimde dat de galerie twee gekochte schilderijen van Stanley Whitney niet had geleverd. Isaev kocht in 2022 twee Whitney schilderijen van de galerie die nooit door de galerie aan hem zijn geleverd. In plaats van de levering accepteerde Isaev een lager geprijsd kunstwerk met de afspraak dat de galerie het teveel betaalde saldo aan de kunstverzamelaar zou terugbetalen. Isaev startte een rechtszaak en beschuldigde de galerie van conversie, diefstal, fraude en ongerechtvaardigde verrijking. De galerie moet Isaev 2 miljoen US dollar betalen.

Bron: [Artnet News](#)

3. Criminaliteit

18 jun. Amerika klaagt drie Britten aan voor NFT-fraude

De Amerikaanse aanklagers hebben drie Britse mannen aangeklaagd voor samenzwering tot fraude en voor hun betrokkenheid bij een zwendel om NFT's van digitale kunstwerken bekend als "Evolved Apes" te verkopen. De mannen, Mohamed-Amin Atcha, Mohamed Rilaz Waleedh en Daood Hassan zouden de prijzen voor de NFT's hebben opgedreven met valse beloftes om een videogame te ontwikkelen gebaseerd op de personages van Evolved Apes. Ze zamelden geld in van investeerders maar zij maakten de videogame nooit en staken het geld in hun eigen zak. Volgens de aanklagers zijn duizenden mensen misleid om de NFT's te kopen. De mannen kunnen veroordeeld worden tot 20 jaar gevangenisstraf voor elk van de aanklachten.

Bron: [Artnet News](#)

18 jun. Veilinghuis vervolgd voor verkoop ivoor

Grace Hu en Yincheng Wu, de eigenaars van het online veilinghuis Mercedes Gallery in New York, worden aangeklaagd wegens illegale verkoop verboden dierlijke producten. Zij worden verdacht van het verkopen van voorwerpen gemaakt van olifantenivoor en neushoornhoorn. De online veilingen werden via de websites [website mercesgallery.com](http://www.mercesgallery.com) en via LiveAuctioneers gehouden. De voorwerpen werden vermeld als "Zeldzaam Materiaal" die leken op hoorns van neushoorns of slagstanden van olifanten, zonder de ware aard van de objecten te vermelden. De eigenaars worden vervolgd na onderzoek van een undercoveragent die zich voordeed als potentiële koper.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6 jun. Kunsthandelaar schuldig aan verkoop vervalste kunstwerken

David Voss, een handelaar in Canada, pleit schuldig aan het in omloop brengen van valse documenten en valsheid in geschrifte ten aanzien van meer dan 1500 kunstwerken van Norval Morriseau. Bij het vervalsen van de kunstwerken van Morriseau, een beroemde Ojibway Bingwi Neyaashi Anishinaabek First Nation kunstenaar, werd een verf-op-nummer systeem gebruikt en werden deze kunstwerken doorgegeven als authentieke schilderijen van Morriseau. Voss verkocht via veilinghuizen tussen de vervalste schilderijen. Van de meer dan 1500 vervalsingen zijn er op dit moment 500 gelokaliseerd.

Bron: [The Art Newspaper](#)

27 mei. Hackersgroep hackt website Christie's en steelt gegevens

Een hackersgroep, RansomHub genaamd, heeft de website van veilinghuis Christie's gehackt en gevoelige gegevens van ongeveer 500.000 particuliere klanten van over de hele wereld gestolen. De bende zou ook hebben gedreigd om de klanteninformatie openbaar te maken. Deze groep heeft in het verleden de website van meerdere grote bedrijven gehackt. Volgens Christie's is er geen bewijs dat de groep toegang heeft gekregen tot de financiële informatie van klanten. Er is een rechtszaak tegen het veilinghuis gestart wegens nalatigheid, schending van een stilzwijgend contract, ongerechtvaardigde verrijking en schending van de New Yorkse wet op misleidende handelspraktijken. Het veilinghuis zou hebben gefaald in het "goed beveiligen en beschermen van gevoelige informatie van haar klanten".

Bronnen: Artnet News en Artnet News en The Art Newspaper

17 apr. Deens museum retourneert gestolen objecten

Het Thorvaldsens Museum heeft gestolen objecten terugggegeven aan het British Museum. Het gaat om de teruggave van 290 Griekse en Romeinse edelstenen die over een periode van 25 jaar waren gestolen. De Deense kunstspecialist Ittai Gradel herkende de edelstenen die op Ebay te koop werden aangeboden en die hij tussen 2010 en 2013 op Ebay had gekocht. Hij had toen geen idee dat de edelstenen gestolen waren. Toen hij vermoedens kreeg dat de edelstenen gestolen waren, waarschuwde hij het British Museum. Het Deense museum werd gevraagd om de edelstenen veilig te stellen, omdat het problematisch was voor een individu om de gestolen edelstenen te retourneren. De diefstal werd door het British Museum onthuld na de schorsing van hun senior conservator Peter Higgs.

Bron: The Art Newspaper

2 apr. Franse autoriteiten nemen gestolen kunstwerken in beslag

De Franse autoriteiten hebben tijdens een inval meer dan 100 kunstwerken in beslag genomen. De kunstwerken, waaronder werken van Kandinsky en Malevich, lagen in een kunstlaboratorium in Parijs. De Juge de l'exécution du Tribunal judiciaire, een uitvoeringsrechter, had toestemming voor de inval gegeven. De kunstwerken zijn volgens de autoriteiten in 2019 gestolen uit een opslagruimte van de zakenman Uthman Khatib in Wiesbaden, Duitsland. De familie Khatib zegt alles te zullen doen om de gestolen kunstwerken terug te vorderen.

Bron: The Art Newspaper

4. Musea

5 jun. Museum schikt met erfgenamen om schilderij te behouden

Het Berlijnse Brücke Museum heeft met de Joodse erfgenamen van Victor Wallerstein geschikt om het schilderij *Erich Heckel en Otto Mueller spelen schaak* (1913) van Ernst Ludwig Kirchner te behouden. Wallerstein, een verzamelaar en kunsthandelaar, werd tijdens de Tweede Wereldoorlog door de nazi's gedwongen het schilderij te verkopen. Het museum kocht het schilderij in 1943. Het schilderij blijft door de schikking in de collectie van het museum en de afspraken zijn in overeenstemming met de Washington Principles van 1998 gemaakt.

Bron: Artnet News

3 jun. Amerikaans museum mag schilderij houden

Drie rechters van het Amerikaanse Fifth Circuit Court of Appeals hebben geoordeeld dat het Museum of Fine Arts (MFA) in Houston het schilderij *De markt in Pirna* (rond 1764), van Bernardo Bellotto mag houden. Het schilderij maakt sinds 1961 deel uit van de collectie van het museum. Het schilderij was in beslag is genomen tijdens de Tweede Wereldoorlog en werd door de nazi's verkocht. De vordering tot teruggave was in 2021 ingesteld door de erfgenamen van de Joodse zakenman Max J. Emden. Het MFA Houston claimde dat Emden de schilderijen niet onder dwang en voor een eerlijke prijs had verkocht. Een onjuiste identificatie van De Stichting Nederlands Kunstbezit zorgde ervoor dat het schilderij aan de verkeerde persoon werd getourneerd. De Amerikaanse rechter oordeelde eerder dat de gemaakte fout niet kon worden hersteld vanwege "act of state doctrine", die stelt dat Amerikaanse rechtbanken geen "oordeel kunnen vellen over de handelingen van de regering van een andere [staat], verricht binnen zijn eigen grondgebied".

Bron: [The Art Newspaper](#)

24 mei. Italië legt beslag op villa van Giuseppe Verdi voor museum

Het Italiaanse ministerie van Cultuur gaat beslag leggen op de villa van componist Giuseppe Verdi. De villa ligt in de buurt van de stad Piacenza en is erg vervallen. Het ministerie is van plan om er een museum gewijd aan de componist van te maken. De villa zou worden verkocht door de erfgenamen van Verdi, maar dat is er nooit van gekomen. In de villa, waar Verdi de opera's *La traviata* en *La forza del destino* schreef, zijn vele originele partituren, kledingstukken van de componist en één van de eerste edities van Alessandro Manzoni's *De Bruidegom* te vinden. De huidige eigenaars zullen tussen de 8 en 9 miljoen euro ter compensatie ontvangen. Zij hebben 60 dagen de tijd om zich tegen de inbeslagname te verzetten bij de rechtbank.

Bron: [The Art Newspaper](#)

14 mei. Museum niet schuldig aan smokkel van monsters van dieren

De Turkse rechter spreekt Lorenzo Prendini, de curator van het American Museum of Natural History, vrij van het smokkelen van monsters van spinnen en schorpioenen. De curator was door de politie in Istanbul gearresteerd en nam ongeveer 1.500 monsters uit zijn bagage in beslag. Volgens Prendini beschikt hij over de benodigde vergunningen van de Turkse regering zodat hij onderzoek kon doen met Turkse wetenschappers.

Bron: [Artnet News](#)

3 mei. Museum moet beeld afstaan aan Italië

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat een oud Grieks bronzen beeld dat nu in bezit is van het J. Paul Getty Museum in Los Angeles aan Italië als rechtmatige eigenaar moet worden afgestaan. Het beeld, *de Zegevierende Jeugd*, werd rond 300-100 voor Christus in Griekenland gemaakt en jaren later door de Romeinen naar Italië vervoerd. Het schip dat het beeld vervoerde, zonk en het beeld bleef liggen op de bodem van de Adriatische Zee. In 1964 werd het beeld door Italiaanse vissers gevonden. Het beeld werd daarna illegaal Italië uitgesmokkeld en in 1977 kocht het museum het beeld van een Duitse kunsthandelaar. Het museum zou destijds geweten hebben van de verzoeken van de Italiaanse regering om het beeld terug te krijgen. Volgens het Europees Hof was "de rechtsgrondslag voor Italië's inbeslagnamebevel deugdelijk, omdat de Italiaanse autoriteiten "redelijkerwijs hadden aangetoond dat het beeld deel had uitgemaakt van Italië's culturele erfgoed."

Bron: [Artnet News](#)

9 apr. Sprake van directe discriminatie bij een 'Women's only exhibition'

Kunstenaar en curator Kirsha Kaechele en het Museum of Old and New Art (MONA) in Hobart leggen een conflict voor aan het Hooggerechtshof van Tasmanië. Eerder heeft een rechter van het Tasmaanse Civiele en Administratieve Tribunaal (TASCAT) geoordeeld dat er sprake is van directe discriminatie bij de tentoonstelling in het MONA. De tentoonstelling toont de installatie *Ladies Lounge* waarbij alleen vrouwen worden toelaten en mannen worden geweerd. Jason Lou startte een rechtszaak tegen het museum en claimde dat zijn rechten werden geschonden toen hem de toegang tot de tentoonstelling werd geweigerd. Hij eiste na koop van een toegangskaartje voor het museum een "eerlijke levering van goederen en diensten". *Ladies Lounge* werd geopend in 2020 en wordt beschreven als "een enorm weelderige ruimte", met eten en champagne in een omgeving die versierd is met de meest indrukwekkende kunstwerken in het museum, waaronder Picasso's en Sidney Nolans, en antiquiteiten uit de hele wereld." Volgens het museum heeft Lou de installatie wel kunnen ervaren en worden wettelijk bepalingen gerespecteerd die selectieve toegang toestaat als het recht doet aan de rechtelozen. *Ladies Lounge* is vernoemd naar echte wachthokken in Australische pubs waar vrouwen op mannen wachtten. Deze wachthokken waren tot 1965 in gebruik. Met deze installatie zouden de misstanden uit het verleden worden rechtgezet.

Bronnen: [Artnet News](#) en [Artnet News](#)

5. Restitutie**24 juni. Amsterdams museum restitueert een schilderij**

In navolging van het [bindende advies](#) van de Restitutiecommissie, zal het Stedelijk Museum Amsterdam het schilderij *Odalisque* (1920/21) van Henri Matisse teruggeven aan de erven van Albert Stern. Het schilderij werd met hulp van Lieuwe Bangma door de familie Stern in 1941 aan het museum verkocht. Uit onderzoek blijkt dat deze verkoop verband hield met de maatregelen van de nazi's tegen de Joodse bevolking en dat er sprake was van onvrijwillig bezitsverlies.

Bron: [Stedelijk Museum Amsterdam](#)

17 jun. Mogelijke schikking tussen stichting en erfgenamen

De Zwitserse stichting die toezicht houdt op de Bührle-collectie wil graag met de Joodse erfgenamen tot een regeling komen over de eigendom van vijf belangrijke impressionistische schilderijen in de collectie. De schilderijen betreffen werken van Courbet, Monet, Toulouse-Lautrec, Van Gogh en Gauguin en waren uitgeleend aan het Kunsthaus in Zürich. De stichting zegt de nieuwe "[Best Practices for the Washington Principles on Nazi-Confiscated Art](#)" te volgen. Emil Bührle was een belangrijke mecenas van het Kunsthaus, maar hij was ook een wapenhandelaar die luchtafweerkanonnen verkocht aan de nazi's en hij kocht kunst die door de nazi's was gestolen. Het Kunsthaus heeft erg veel kritiek gekregen over het feit dat de Bührle-collectie werd tentoongesteld. Als reactie op de plannen van de stichting heeft het Kunsthaus verklaard dat het blij is met de aankondiging om de schikking te treffen met de rechtmatige Joodse eigenaren van deze kunstwerken. Het Kunsthaus Zürich is ook tot een regeling gekomen het de erfgenamen van textielondernemer Carl Sachs over het schilderij *L'Homme à l'ombrelle* (1865/1867) van Claude Monet. Het schilderij werd onder dwang van de nazi's verkocht. Het museum zal dit schilderij te koop aanbieden onder een overeenkomst met de erfgenamen.

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [Artnet News](#)

6 jun. Amerikaanse rechter verwerpt nazi-smokkelclaim op schilderij van Van Gogh

De federale rechter in Chicago, heeft de rechtszaak ten aanzien van een claim op een schilderij van Van Gogh geseponeerd wegens gebrek aan rechtsbevoegdheid. Het schilderij, *Zonnebloemen* (1888-

89), is in eigendom van een Japans bedrijf en is uitgeleend aan het Sompō Museum of Art in Tokio. De nazi-smokkelclaim was ingediend door de erfgenamen van de Duits-Joodse bankier Paul von Mendelssohn-Bartholdy. Hij zou het schilderij in 1934 onder druk van de nazi's hebben verkocht. Volgens de Amerikaanse rechtbank heeft ze geen jurisdictie heeft over het Japanse bedrijf. Het bedrijf kocht het schilderij in 1987 op een veiling van Christie's in Londen voor 25 miljoen Britse pond. De erfgenamen eiste een schadevergoeding van 750 miljoen dollar en het recht om het schilderij terug te vorderen onder de Holocaust Expropriated Art Recovery Act van 2016. Het schilderij is één van de drie versies van de *Zonnebloemen* die Van Gogh schilderij. Er hangt een versie in de National Gallery in Londen en eentje in het Van Gogh Museum in Amsterdam.

Bron: [The Art Newspaper](#)

30 mei. Amerika retourneert 600 artefacten aan Italië

De autoriteiten in Amerika hebben 600 oude artefacten teruggegeven aan de Italiaanse regering. Deze artefacten zijn jaren geleden illegaal uit Italië meegenomen door smokkelaars tijdens illegale opgravingen en diefstallen uit kerken en musea. Deze artefacten werden weer verkocht door frauderende internationale handelaren zoals Robin Symes. De waarde van deze artefacten wordt geschat op 65 miljoen US dollar. De Amerikaanse autoriteiten maakten tijdens hun onderzoek naar de artefacten gebruik van het Italiaanse data systeem Stolen Works Of Art Detection System.

Bron: [Artnet News](#)

21 mei. Frankrijk geeft twee schilderijen terug aan rechtmatige eigenaren

De Franse autoriteiten hebben twee schilderijen teruggegeven aan de elf erfgenamen van de Joodse kunsthandelaar Grégoire Schusterman. De twee schilderijen zijn *Cariatides* (1909) van Auguste Renoir en *Barges* (1870) van Alfred Sisley. Onderzoek van de Commissie voor de Restitutie van Eigendommen en de Compensatie van Slachtoffers van Antisemitische Spolitaties stelde vast dat de verkoop van de schilderijen in 1941 een door de nazi's gedwongen verkoop was.

Bron: [Artnet News](#)

26 apr. Amerika geeft antiquiteiten terug aan Cambodja en Indonesië

In een groot onderzoek naar illegale handel hebben de Amerikaanse autoriteiten dertig gestolen antiquiteiten uit Cambodja en Indonesië gevonden. Deze objecten zijn inmiddels teruggegeven aan de respectievelijke landen. De objecten werden illegaal verhandeld door Subhash Kapoor en Nancy Wiener, twee bekende fraudeleuze kunsthandelaren die veel antiquiteiten aan musea en particuliere verzamelaars hebben verkocht.

Bron: [The Art Newspaper](#)

26 apr. Museum tekent restitutie overeenkomst met Thailand

Het Metropolitan Museum of Art heeft een nieuw "memorandum of understanding" getekend met de regering van Thailand. Het museum heeft ook twee metalen sculpturen uit de 11e eeuw teruggegeven. Een van de sculpturen werd in 1988 aan het MET geschonken door de zakenman Walter H. Annenberg. De andere sculptuur werd in 1972 aan het museum verkocht door de beruchte antiekhandelaar Doris Wiener. In het memorandum is opgenomen dat "elk geschil tussen het museum en het Koninkrijk Thailand in der minne zal worden geschikt en in een geest van wederzijds respect zonder verwijzing naar een derde partij".

Bron: [The Art Newspaper](#)

25 apr. Museum weigert teruggave kunstwerk

Het Art Institute of Chicago weigert om een tekening van Egon Schiele te overhandigen aan Timothy Reif, David Fraenkel en Milos Vavra, de erfgenamen van Frits Grünbaum. Grünbaum was een Oostenrijks-Joodse verzamelaar die in 1941 door nazi's werd vermoord in het concentratiekamp Dachau. Veel kunstwerken uit de collectie van Grünbaum kwamen op de kunstmarkt terecht en zijn door musea gekocht. Volgens het museum is er geen bewijs dat de tekening tijdens de Tweede Wereldoorlog door de nazi's in beslag is genomen. De tekening in deze zaak is door het museum in 1966 gekocht. Volgens onderzoek van het museum naar de herkomst van de tekening, werd de tekening door Grünbaum zelf aan zijn schoonzus gegeven die het in 1956 verkocht.

Bron: [Artnet News](#)

18 apr. Amerikaans museum retourneert beeld aan Irak

Het Metropolitan Museum of Art in New York heeft een oud Sumerisch beeldje uit het derde millennium voor Christus teruggegeven aan Irak. Het museum kocht het beeldje in 1955, maar heeft niets bekend gemaakt over de exacte herkomst ervan. Het museum heeft zijn inspanningen verhoogd om de herkomstproblemen en zijn collectie te onderzoeken. Het J. Paul Getty Museum in Los Angeles heeft een groot bronzen hoofd van een jonge man teruggegeven aan de autoriteiten in Turkije. Het bronzen hoofd was zich sinds 1971 onderdeel van de collectie van het museum. Het museum kwam na onderzoek erachter dat bronzen hoofd illegaal uit het land was opgegraven en meegenomen.

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [Artnet News](#)

6. Uitingvrijheid**20 jun. Iraanse kunstenaar veroordeeld tot gevangenisstraf**

De Iraanse kunstenaar Atena Farghadani is veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf nadat ze had geprobeerd één van haar werken aan de muur van het presidentieel paleis te hangen. Ze werd gearresteerd en vervolgd wegens belediging van heilige elementen en prediking tegen het regime. De organisaties [Index on Censorship](#), [Freemuse](#) en [Cartooning for Peace](#) roepen samen op tot de onmiddellijke vrijlating van Farghadani.

Bron: [The Art Newspaper](#)

23 mei. Nieuwe digitale tool houdt artistieke censuur bij

De Amerikaanse non-profit organisatie [National Coalition Against Censorship](#) heeft een digitale tool gemaakt die de incidenten van artistieke censuur bijhoudt in verband met de oorlog tussen Israël en Hamas. Volgens de directeur van de organisatie, Elizabeth Larison, is "onze cultuur het rijkt wanneer kunstenaars en culturele instellingen kunnen nadenken over uitdagende sociale en politieke kwesties van onze tijd. Door deze gevallen van kunstcensuur te documenteren, hopen we te inspireren tot een grotere verantwoordingsplicht en dialoog binnen de artistieke gemeenschap en daarbuiten."

Bron: [The Art Newspaper](#)

21 mei. Residentie kunstenaar geannuleerd vanwege pro-Palestijns schilderij

De inheemse Amerikaanse kunstenaar Danielle SeeWalker was door het Art in Public Places (AIPP) programma van de gemeente Vail, Colorado voor een residentie gevraagd dat onder andere huisvesting in een luxe vakantieoord, een stipendium en verschillende publieke evenementen omvatte. SeeWalker, een Húnkpap̄ña Lak̄hóta inwoner van de Standing Rock Sioux Nation uit Denver, plaatste een afbeelding op haar Instagram van haar schilderij *G is for Genocide* (2024). Op dit

schilderij staat een vrouw afgebeeld met een keffiyeh, wat algemeen gezien wordt als een symbool van steun voor Palestina. Na plaatsing van deze afbeelding trok de gemeente de residentie in. De gemeente verklaarde dat “de stad Vail's Art in Public Places (AIPP) niet verder gaat met haar zomerresidentie van kunstenaars en aanverwante programma's. “De beslissing werd genomen nadat er bezorgdheid was ontstaan over de mogelijke politisering van het openbare kunstprogramma.”

Bron: [The Art Newspaper](#)

7. Overig nieuws

21 jun. Vervalste tekening in beslag genomen

De autoriteiten in Venetië hebben een vervalste tekening in beslag genomen vlak voordat het op een veiling verkocht zou worden. De tekening werd toegeschreven aan Amedeo Modigliani en zou worden verkocht voor 300.000 euro. In 2022 werd voor de geplande verkoop een aanvraag voor een exportvergunning ingediend bij de Venetiaanse afdeling van het lokale exportkantoor voor de bescherming van cultureel erfgoed. De tekening wekte meteen argwaan op en er werd een onderzoek ingesteld. Het bedrijf die de aanvraag indiende gaf weinig informatie over de tekening. Er loopt nu een strafrechtelijk onderzoek naar de persoon die ervan wordt verdacht de vervalsing in de markt te hebben gebracht.

Bron: [Artnet News](#)

12 jun. Oproep tot juridisch onderzoek naar handelen stichting

Frederick Iseman, een voormalig bestuurslid van de Helen Frankenthaler Foundation heeft de procureur-generaal van New York verzocht een onderzoek te starten naar de bestuursleden van de stichting wegens "systematisch misbruik en belangenverstrengeling". Iseman, een neef van Frankenthaler, startte eerder een rechtszaak tegen de stichting en haar directeur onder andere omdat er zogeheten pay-to-play transacties zouden plaatsvinden, waarbij de schenkingscapaciteit van de stichting zou worden verhandeld in ruil voor tentoonstellingen van andere kunstwerken. De procureur-generaal heeft nog geen commentaar op het verzoek gegeven.

Bron: [The Art Newspaper](#)

27 mei. Onderzoek naar beheer rijkscollectie

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed start voor de komende vier jaar een onderzoek naar het beheer van de rijkscollectie. Het doel is om een actueel beeld te krijgen van het beheer en behoud van de voorwerpen die deel uitmaken van de rijkscollectie en die zich bevinden bij de in totaal 38 museale beheerders. De Inspectie zal hierbij gebruik maken van het geactualiseerde toetsingskader Toezicht beheer collecties Erfgoedwet museale beheerders.

Bron: [Erfgoedinspectie](#)

11 mei. AI generatoren ontkennen overtreding auteursrecht

DeviantArt en Midjourney, twee grote AI-beeldgeneratoren ontkennen het maken van inbreuk op het auteursrecht van diverse kunstenaars. Deze kunstenaars zijn een rechtszaak gestart tegen de twee bedrijven omdat zij zonder hun toestemming beelden hebben gebruikt om hun AI-software te trainen. De rechter staat de inbreukclaims van de kunstenaars toe omdat zij aannemelijk hebben gemaakt dat in de AI-software kopieën van hun werk zijn opgeslagen. De rechter verwierp wel de Digital Millennium Copyright Act claims van de kunstenaars om zij niet hebben aangetoond dat de makers van de AI-software hun werk hebben verspreid of gereproduceerd.

Bron: [The Art Newspaper](#)

8 mei. Kunstenaar beschuldigd van namaken

Kunstenaar Anthony James beschuldigt Maurizio Cattelan van het namaken van een kunstwerk van James. Het kunstwerk, *Bullet Paintings* genaamd, is een glanzend metalen plaat met kogelgaten, zou door Cattelan zijn gekopieërd. Het werk van Cattelan is getiteld *Sunday* en kan worden gekocht voor 375.000 US dollar. James maakt dit soort kunstwerken al tien jaar en hij verkoopt deze kunstwerken voor 40.000 US dollar. Volgens de advocaten van James beschermt de Copyright Act "de uitdrukking van een idee door een kunstenaar". Er wordt verwezen naar [Rogers v. Koons](#) uit 1992, waarin Jeff Koons, een foto van een andere kunstenaar niet mocht gebruiken voor zijn sculptuur *String of Puppies*. De rechter oordeelde destijds dat "de gedaagde alleen kon winnen als de punten van ongelijkenis groter zijn dan de punten die gelijkenis vertonen en de gebieden die gelijkenis vertonen relatief onbelangrijk zijn." De advocaten van James hebben Cattelan verzocht zijn creatieve proces van zijn kunstwerk bekend te maken en dat hij laat weten of hij het kunstwerk van James eerder heeft gezien. Cattelan noemt de gelijkenis toeval.

Bron: [Artnet News](#)

9 apr. Rechter stopt sloop kunstwerk

Een federale rechter in Amerika heeft een tijdelijk straatverbod gegeven aan het Des Moines Art Center (DMAC). Met dit verbod wordt de sloop van *Greenwood Pond; Double Site* (1996) door het DMAC tegengehouden. Kunstenaar Mary Miss was een rechtszaak gestart om sloop van haar buitenkunstwerk te verhinderen. Volgens DMAC is het kunstwerk goed onderhouden maar het herbouwen van het werk zou onbetaalbaar zijn en een veel meer kosten dat een oorspronkelijke opdracht. De installatie bestaat uit wandelpaden langs de rand van een kleine lagune in een park dat eigendom is van de stad Des Moines en gaat langs verschillende architecturale elementen. Volgens Miss heeft het kunstencentrum niet aan de contractuele verplichtingen voldaan door de installatie niet te onderhouden. Volgens de overeenkomst van opdracht tussen Miss en het kunstencentrum heeft het centrum schriftelijk toestemming van de kunstenaar nodig om de installatie te veranderen, verplaatsen en aan te passen. Het kunstencentrum erkent in de overeenkomst dat "onderhoud van het project op regelmatige basis essentieel is voor de integriteit van het project" en verzekerde dat het goed onderhouden en beschermd zou worden tegen "de tand des tijds, vandalisme en de elementen". Miss beroept zich op de [Visual Arts Rights Act](#) van 1990. Deze wetgeving geeft Miss het recht om de vernietiging van de installatie te voorkomen. De rechter heeft beslist dat kunstencentrum de buiteninstallatie van kunstenaar Mary Miss niet mag afbreken. De kunstenaar kan DMAC ook niet dwingen tot reparatie van de installatie omdat de kosten zo hoog zijn. Er is een patstelling ontstaan.

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [The Art Newspaper](#) en [Artnet News](#)

8 apr. Belastingaanslag betaald met kunstwerken

De eigenaar van enkele belangrijke kunstwerken heeft zijn belastingaanslag van 4,3 miljoen euro aan de overheid in Álava, Spanje betaald met kunstwerken. De overheid ontving 200 etsen van Goya en 85 kunstwerken die toegeschreven kunnen worden aan de Zurbarán. De kunstwerken hebben een geschatte waarde van meer dan 4 miljoen euro. Spaanse journalisten hebben deze collectie kunnen herleiden tot de Celaya Foundation. Deze stichting houdt toezicht op de nalatenschap van Juan Celaya, een lokale zakenman die in 2016 overleed. De stichting zelf is geen belasting verschuldigd dus is het onduidelijk wie vanuit de eigenaar deze belastingregeling heeft getroffen. De meeste kunstwerken werden in 2018 en 2021 uitgeleend aan diverse musea. De journalisten onderzoeken ook de mogelijkheid dat de waarde van sommige kunstwerken is opgeblazen. De politieke oppositie heeft nu een klacht ingediend over het ontbreken van transparantie rondom de belastingregeling.

Bron: [Artnet News](#)

Podcasts

Graag vestigen wij uw aandacht op twee podcasts over restitutie.

Deze eerste podcast betreft een gesprek met Jacob Kohnstamm:

<https://www.mixcloud.com/RadioCavolo/radio-vinternational-legality-and-morality-with-jacob-kohstamm/>

De tweede podcast betreft een gesprek met Aurora Hamm, promovenda aan de EUI in Florence:

<https://www.mixcloud.com/RadioCavolo/vinternational-s01e01-art-restitution-with-aurora-hamm/>

Beide podcasts zijn gemaakt door Vincent Hoffmans

Theater

Graag wijzen wij u op de theatervoorstelling [Roof](#). Deze voorstelling gaat over de positie en de vragen rondom koloniale roofkunst in Nederland vanuit het perspectief van een gestolen artefact en een curator

Expositie

Wees welkom om te komen naar Roosendaal of Oudenbosch waar de expositie 'Vincent van Gogh en Paul Gauguin tekenden hun waarheid' wordt gehouden op resp. 19 en 20 mei 2024 en van 11 juli tot en met 4 augustus 2024. Uitgebreide informatie staat in bijgesloten [persbericht PDF](#).

Opmerkelijk

23 mei. Kunstenaar backdate eigen werk

Damien Hirst wordt verdacht van het backdaten van ten minste 1.000 olieverfschilderijen op papier van zijn NFT-project. Uit onderzoek blijkt dat deze schilderijen niet in 2016 zijn gemaakt maar in 2018 en in 2019 door schilders die door het bedrijf van Hirst, Science Ltd, zijn ingehuurd. Voor het NFT project *The Currency* werden in totaal 10.000 schilderijen gemaakt waarvan elk schilderij gemerkt werd met een microdot. Dit is een stempel van echtheid in reliëf en een met potlood geschreven titel, datum en handtekening op de achterkant. In 2021 werd het project gelanceerd waarbij Hirst en Heni, een publicatieplatform, vermeldden dat de schilderijen "in 2016 met de hand waren gemaakt". Het doel van het project was om "de grenzen van kunst en valuta te verkennen". Elk schilderij was gekoppeld aan een bijbehorend digitaal token en de kopers konden één van de 10.000 NFT's te kopen voor 2.000 US dollar per stuk. Vervolgens werden de kopers gevraagd om te kiezen of ze de NFT wilden houden of dat ze het wilden ruilen voor het fysieke werk.

Bron: [The Art Newspaper](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com. Vragen, aanbevelingen, evenementen en opmerkingen kunnen gericht worden aan Laurens Kasteleijn en Marilix Beernink, namens de redactie.